

otrokov razvoj podá prilika počestni dialekt nadomestiti s pravilnim slovenskim jezikom. Potreben je dalje pri govornih vajah, katerih je mnogo treba za dobro izvršbo pisalnega in berilnega pouka po analitično-sintetični metodi, ki je pri nas obligatorično vpeljana. Do zdaj se je pri vsem tem, kakor tudi pri prvih pisnih vajah, moralo jako površno in preneglo ravnati, da je bilo moč drugzega pol leta že začeti z nemškim jezikom — predno je bil temelj v branji in pisanji, še manj pa v materinem jeziku samem dobro položen. Že za Bach-Thunove vlade — danes je povsod drugače — pričenjalo se je z nemškim abecednikom povsod še le v II. in s slovnico še le v III. razredu; edino na slovenskih šolah vpeljan je bil že v I. razredu slovensko-nemški abecednik (pa za Rusine poljski i ruski elementar); edine slovenske šole bile so brez slovnice za materini jezik, a so imele nemški: „Praktisches slov.-deutsches Sprachbuch für die oberste Classe der slov.-deutschen Hauptschulen“. In kaj je vzrastlo na tej zmesi? Troje prežlahnih želišč: preljuba „kranjska špraha“, katero se nam toliko očita, tako zvana „kuhinjska nemščina“ in pa na daleč okrog sloveči „Ljubljanski nemški dialekt“. Zdaj še le, ko se ne bo na vse zgodaj že mešalo obeh jezikov, nam bo mogoče položiti trden temelj enemu in s tem tudi drugemu; zdaj še le nam bo moč priučiti bodočemu obrtniku ali kupcu nekoliko miselne vsebine na podlogi pametnega pouka iz realij; zdaj še le bomo imeli priliko, preveriti se o dobroti novih šolskih postav“. (Konec prih.)

D o p i s i.

Iz Postojinskega okraja. Učiteljska konferencija za ta okraj bila je letos v dan 2. julija v Št. Petru. Ob poldeseti uri otvori predsednik, c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Janez Thuma, skupščino, ter pozdravi navzoče učiteljstvo. Navzoči bili smo razun g. A. Gradišnika in g. Al. Lavrenčiča, ki sta bolna, vsi učitelji in učiteljice tega okraja. Skupščino počastila sta z navzočnostjo tudi c. kr. okrajni glavar, blagorodni g. Anton Globočnik, in deželni potovalni učitelj kmetijstva g. Gustav Pire. Svojim namestnikom voli si g. predsednik g. nadučitelja Martina Zarnika. Zapisnikarjem sta bila voljena g. Jakob Dimnik in gosp. Fran Zaman. G. nadzornik poroča, da je z uspehi v nekaterih šolah zadovoljen, vendar se pa zopet v družih šolah še dosti pogrēša. Najboljši uspeh dosegel se je v branji, le gledati je treba na to, da bodo otroci glasneje in tudi ne na pamet brali. Jezikove vaje se nekoliko premalo gojijo. Računanje na pamet se tudi premalo vadi; nekateri učitelji se na ta važni predmet premalo pripravljajo; posebno številne vaje do 20 naj se vsestransko dobro obravnavajo; če je podloga dobra, boše tudi pozneje pouk laglje. Pisava je v nekaterih šolah jako slaba. V risanju se je dosegel precej dober uspeh, le gledati je treba, da bodo zvezki bolj čedni. Pouk v realijah je bil tudi še precej dober, le pri zemljepisji se zemljevidi premalo rabijo; domoslovje se tudi premalo goji. — V telovadbi se je dosegel slab uspeh; največji vzrok temu je, ker ni pripravnih prostorov; nekateri stareji učitelji tudi niso zmožni telovadbe poučevati; dobro bi bilo, da se jo navadijo. — V ročnih delih se je v 18. šolah poučevalo in se je sploh še precej dober uspeh dosegel, le premalo se šiva. — Potem g. predsednik naznanja vse ukaze in naredbe, katere so v teku tega šolskega leta tu sim došle od višjih šolskih oblasti. G. nadučitelj Pavel Kavčič poroča: »Kako naj krajni šolski svēti svoja opravila opravljajo«. Stavil je naslednji resoluciji: 1. Slavni c. kr. okrajni šolski svēt priporoča naj krajnim šolskim svētom, da preiskavanje zaradi šolskih zamud šolskim vodstvom pripuščajo. 2. Krajni šolski svēt izročiti ima v začetku vsacega leta znesek za stvarne reči učitelju, da ne bo treba za vsak košček krede ali kapljico črnila ponižno prosariti, kar učiteljevo avtoriteto spodkopuje. Oba predloga bila sta vzprejeta. — G. J. Okorn poroča o Greinerjevih zvezkih, da bi jih rabile vse šole tega okraja. G. nadzornik tudi prav živo priporoča te zvezke. G. Adlešič priporoča Lapajnetove zvezke, ker so dosti ceneje, ravno tako tudi g. Kette. Oglasijo se k besedi tudi gg. Dimnik, Jelenec in Šarc. Pri glasovanji bilo je večina glasov za Greinerjeve zvezke. G. A. Pernè žel je v svojem poročilu »o cerkvenem petji« občno pobvalo. G. nadzornik priporoča jako Cecilijansko petje in učiteljstvo tega okraja je izreklo

mnénje, da se vpelje v tem okraji kolikor mogoče Cecilijansko petje. Iz poročil knjižničnega odbora smo slišali, da šteje Postojnska knjižnica 543 knjig; dohodkov imela je 199 gld. 88 $\frac{1}{2}$ kr., stroškov pa 132 gld. 53 kr., v blagajnici ostane tedaj še 67 gld. 35 $\frac{1}{2}$ kr. Vipavska knjižnica šteje 536 knjig; dohodkov je imela 42 gld. 68 kr., stroškov pa 33 gld. 50 kr., v blagajnici ostane še 9 gld. 18 kr. Pregledovalcem računov sta bila voljena g. P. Kavčič in g. Fr. Mrcina. V knjižnični odbor Postojnski so bili voljeni vsi Postojnski učitelji; v Vipavski ostanejo vsi stari. Sklene se, da se smejo knjige le na tri mesece izposoditi, vendar pa sme odbor ta obrok zopet na tri mesece podaljšati. V stalni odbor so bili voljeni gg.: M. Zarnik, P. Kavčič, M. Arko in G. Grosman. — Potem g. Pirč razlaga v kratkih potezah o šolskih vrtih, ter omeni tudi pravice, katere ima on do šolskih vrtov, oziroma do učiteljev pri pouku o kmetijstvu. Poslancem v deželno učiteljsko konferencijo bili so voljeni gg.: Pavle Kavčič, Martin Zarnik in Fran Mrcina. Na zadnje g. Matija Rant stavi naslednje samostalne predloge: 1) da bi se starejšim učiteljem dovolilo: a) polnoštevilne starostne doklade; b) primerne opravilne doklade enorazredničarjem; c) predplače iz letnega plačila. Vsi trije predlogi se enoglasno vzprejmó. V dosego teh predlogov delovala naj bi konferencija po svojih poslancih v deželni učiteljski konferenciji in po »Slovenskem učiteljskem društvu« v Ljubljani. G. predsednik naznani, da je zborovanje končano, zahvaljuje se gg. poročevalcem za njihov trud ter zaključí zborovanje s trikratnim »slava-klicem« presvetlemu vladarju.

S Prema. (Javna zahvala.) Slavno društvo »Národne šole« poslalo je za tukajšnjo šolsko mladino za malo odškodnino (10 gld.) 1479 kosov raznega šolskega blagá, kateri vkup tehta 23 kilogramov in bi v prodajalnici kos po kosu nakupljeno stalo 31 gld. 22 kr. Za tako veliki in tako blagodušni dar veže me dolžnost in hvaležnost, da se s tem v svojem imenu, v imenu šolske mladine in v imenu vse šolske občine slavnemu društvu »Národne šole« preiskreno zahvaljujem. Bog plačaj in povrni milim dobrotnikom to preblogo dejanje ter temu društvu nakloni mnogo stanovitnih podpornikov!

Voditeljstvo šole na Premu v dan 7. avgusta 1884. l.

Matija Rant,
ravnatelj.

Iz Ljubljane. Deželni odbor kranjski je sklenil obrniti se do deželnega šolskega sveta, da naj uredí učni načrt gledé nemščine na večrazrednih ljudskih solah s slovenskim učnim jezikom po deželi ravno takó, kakor bodo odslej urejene Ljubljanske mestne ljudske šole, namreč, da bode a) vsem predmetom po vseh razredih učni jezik slovenski, b) da se bode v nemščini jelo poučevati še le tretje šolsko leto. Vsak pedagog uvidi, da bi bilo takó prav in naravno. — Zdaj pa se sliši, da se bode v mestnih ljudskih solah po starem pomenčevalnem učnem načrtu poučevalo še tako dolgo, dokler se v Ljubljani ne napraviti najmanj dve ljudski šoli z nemškim učnim jezikom, t. j. ena za dečke, ena pa za deklice nemških starišev!

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V Kočevskem okraji bodo se v začetku šolskega leta 1884/85. te-le učit. službe za trdno, ali začasno oddale: 1) na enorazrednici na Dragi s 450 gld. letne plače in s stanovanjem; 2) na enorazrednici pri Sv. Gregoriji s 450 gld. letne plače in s stanovanjem in 3) na trirazrednici v Sodražici druga učit. služba s 450 gld. letne plače. Prošnje naj se oddajajo pri c. k. okrajnem šolskem svétu v Kočevji do 31. avgusta t. l. — V Kameniškem okraji: učiteljska služba na dvorazrednici v Mengešu s 400 gld. letne plače. Prošnje pri c. k. okrajnem šolskem svétu v Kameniku do 31. avgusta t. l.

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Za trdno so postavljeni: g. Jan. Jarm, učitelj v Poljanici, v Ambrus; gdč. Kristina Železnik na II. učit. mesto v Dragatušu; gdč. Franciška Vrus na II. učit. mesto v Vinici; g. Jan. Murn, učitelj v Draščih; gdč. Franciška Jugovec na II. učit. mesto k dekliski šoli v Kranji; g. Fran. Trost, učitelj v Vodicah.

Popravek in prošnja. V zadnjem listu „Učit. Tov.“ na strani 231. v 8. vrsti od zgoraj beri: „Pesen o setvi“ (ne o sestri). — Pri tej priliki prosimo vse one gospode, ki bi v „slovstveni zgodovini“ opazili kako stvarno pomoto, naj bi to blagovoljno naznanili uredništvu „Učit. Tov.“, da se o pravem času popravi, ako je kaj naopačnega. „Več oči več vidi, in več glav več vé“.